

ÖĞRETİM ÜYESİ YETİŞTİRME PROGRAMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1-(1) Bu Usul ve Esasların amacı, yükseköğretim kurumlarına Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında atanan araştırma görevlilerine, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının koordinasyonunda, lisansüstü eğitim yaptırmak suretiyle öğretim üyesi yetiştirilmesini düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 (1) Bu Usul ve Esaslar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 10 uncu maddesi, Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında 78 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Merkezi Sınav başlıklı Ek 8. Maddesi, Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun ilgili maddesi ve Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Naklen veya Açıkta Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- a) ÖYP: Öğretim üyesi yetiştirilmesi amacıyla Yükseköğretim Kurulunun uygun gördüğü yükseköğretim kurumlarında açılan Öğretim Üyesi Yetiştirme Programını,
  - b) YÖK ÖYP Komisyonu: Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından bir Yürütme Kurulu üyesinin başkanlığında farklı alanlarda en az beş öğretim üyesinden oluşturulan komisyonu,
  - c) ÖYP Araştırma Görevlisi: Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında atanan araştırma görevlisini,
  - ç) ÖYP Üniversitesi: Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında lisansüstü eğitim öğretim vermesi Yükseköğretim Kurulunca uygun görülen Devlet yükseköğretim kurumunu,
  - d) ÖYP Kurum Koordinasyon Birimi: Yükseköğretim kurumlarında Öğretim Üyesi Yetiştirme Programının sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi, programa ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesi ile her türlü harcamanın yapılmasında yetkili ve sorumlu birimi,
  - e) ÖYP Kurum Koordinatörü: ÖYP Kurum Koordinasyon Biriminin faaliyetlerinin yükseköğretim kurumu adına yürütülmesinden sorumlu, üst yönetici tarafından belirlenen ve üst yöneticiye karşı sorumlu olan kişiyi,
  - f) Harcama Yetkilisi: ÖYP Kurum Koordinatörünü,
  - g) Gerçekleştirme Görevlisi: Harcama yetkilisi tarafından ÖYP Kurum Koordinasyon Biriminde görevli personel arasından belirlenen kişi ya da kişileri,
  - h) ÖYP Puanı: Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına araştırma görevlisi olarak atanmak üzerebaşvuran adayların ya da program gereğince bir ÖYP yükseköğretim kurumuna lisansüstü eğitim?öğretim görmek amacıyla başvuran ÖYP araştırma görevlilerinin lisans genel not ortalamasının %25'i ile Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavında (ALES) ilgili alanda alınan puanın%60'ı ve varsa yabancı dil puanının %15'i alınarak hesaplanan ve en son girilen ALES ve Yabancı Dil Sınav sonuçlarına göre güncellenebilen puanı
- (1) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,
  - (i) Yükseköğretim Kurumu: Devlet üniversiteleri ile yüksek teknoloji enstitülerini,

j) Yabancı Dil Sınavı: ÜDS, KPDS veya eşdeğerliliği ÖSYM tarafından belirlenen dil sınavını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

ÖYP Araştırma Görevlisi Kadroları, Başvuru, Değerlendirme ve Atama

Kadroların belirlenmesi

MADDE 4 Her yıl Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile ÖYP araştırma görevlisi kadrolarına bu program çerçevesinde atama yapılacak kadro izin sayıları belirlenir. Atama yapılacak araştırma görevlisi kadro izinlerinin yükseköğretim kurumlarına dağılımı Yükseköğretim Kurulunca yapılır. Yükseköğretim kurumları ÖYP kapsamında atamak istedikleri araştırma görevlisi kadroları ile başvuracak adaylarda aranacak lisans veya lisansüstü mezuniyet alanlarına ilişkin özel şartları belirleyip YÖK'e bildirir. YÖK atama yapılacak ÖYP araştırma görevlisi kadrolarını kendi resmi internet sitesinde ilan eder.

Başvuru, değerlendirme ve atama

MADDE 5 (1) Adaylar, YÖK'ün resmi internet sitesinde ilan edilen ÖYP araştırma görevlisi kadrolarına başvurularını, söz konusu internet sitesi üzerinden beyan usulüne göre yapar. ÖYP araştırma görevlisi kadrolarına yerleştirmeler YÖK tarafından ÖYP puanı esas alınarak merkezi sistemle yapılır.

(2) İlan edilen kadrolara yerleştirilen adayların beyanlarının doğruluğunun kontrolü ilgili yükseköğretim kurumunca yapılır. ÖYP araştırma görevlilerinin atanmaları 2547 sayılı Kanun'un 33. maddesi uyarınca; Yabancı dil puanı 50'nin altında olanlar için bir yıl, yabancı dil puanı 50-64 puan olanlar için ise iki yıl süreyle yapılır. Yanlış beyanda bulunduğu halde ataması yapılan araştırma görevlileriyle ilgili tüm cezai ve hukuki sorumluluk atamayı yapan yükseköğretim kurumu yetkililerine aittir.

(3) ÖYP kapsamında araştırma görevlisi kadrosuna atanmaya hak kazandığı halde göreve başlamayanlar, göreve başladıktan sonra istifa edenler, kendilerine avantaj sağlamak amacıyla yanlış beyan vererek ataması yapılmayanlar ile halen ÖYP araştırma görevlisi kadrosunda bulunanların yeniden ÖYP araştırma görevlisi kadrolarına başvurmaları halinde ÖYP puanları 1 yıl süreyle % 10 oranında düşürülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yabancı Dil Eğitimi ve Lisansüstü Eğitim-Öğretim

Yabancı dil eğitimi

MADDE 6 (1) Yabancı dil puanı 65'in altında olan ÖYP araştırma görevlileri ÖYP puanları ve tercihleri esas alınarak merkezi yerleştirme sistemi ile Yükseköğretim Kurulunun belirlediği yurtiçindeki yükseköğretim kurumlarına altı ay süreyle dil eğitimi almak üzere yerleştirilir.

(2) ÖYP araştırma görevlileri, eğitim süresi boyunca yabancı dil eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında 2547 sayılı Kanununun 39. maddesi uyarınca görevlendirilirler.

(3) ÖYP araştırma görevlilerinin yurtiçi yabancı dil eğitimine katılmaları ve devam etmeleri zorunludur. Dil eğitimine katılmayanların veya yeterli dil puanı almış olsalar dahi dil eğitimine devam etmeyenlerin kadro ile ilişkileri kesilir.

(4) Yurtiçindeki altı aylık yabancı dil eğitimini tamamlayan ÖYP araştırma görevlileri, kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumlarına dönerler. Ancak ÖYP araştırma görevlisi olarak atandığı tarihten itibaren; yabancı dil puanı halen 50'nin altında olan araştırma görevlilerinin bir yılın sonunda, yabancı dil puanı 65'in altında olan araştırma görevlilerinin ise iki yılın sonunda kadroları ile ilişkileri kesilir.

(5) Yabancı Dil Sınav Sonucu 65 ve üzeri puan olan ÖYP araştırma görevlileri, istekleri halinde yabancı dil eğitimi için en fazla altı ay süreyle yurtdışına gönderilir. Araştırma görevlilerinin yurt dışında dil eğitimi almalarına ilişkin şartlar YÖK Yürütme Kurulunca belirlenir.

Lisansüstü eğitim kontenjanları ve yerleştirme

MADDE 7 (1) ÖYP' ye öğretim üyesi yetiştirmek amacıyla katılmak isteyen yükseköğretim kurumları, lisansüstü eğitim verebilecekleri anabilim dallarını, bu anabilim dallarındaki öğretim üyesi sayılarını, eğitim?öğretim ve araştırma altyapılarını, ÖYP dışı lisansüstü öğrenci sayısı ve ÖYP kapsamında lisansüstü eğitim vermeyi planladıkları araştırma görevlisi sayılarını YÖK'e bildirir.

(2) YÖK Yürütme Kurulu kararı ile ÖYP kapsamında desteklenecek lisansüstü programlar ile kontenjanları belirlenir. Belirlenen program ve kontenjanlar YÖK'ün resmi internet sitesinde ilan edilir.

(3)Belirlenen kontenjanlara başvuracak adaylarda aranacak asgari şartlar (mezuniyet alanı, ALES ve yabancı dil) Yükseköğretim kurumlarınca belirlenir. Lisansüstü eğitim kontenjanlarına yerleştirmeler adayların ÖYP puanı esas alınarak YÖK tarafından merkezi sistemle gerçekleştirilir. Özel yetenek sınavıyla lisansüstü eğitime öğrenci kabul eden anabilim dalları için ise ilgili Yükseköğretim Kurumunca özel yetenek sınavı yapılır. Değerlendirme ve yerleştirme adayların ÖYP Puanının % 75'i ve ilgili Yükseköğretim Kurumunca yapılan Özel Yetenek Sınavının % 25'i hesaplanarak yapılır.

(4) Yabancı Dil Sınav puanı 65 ve üzeri olan ÖYP araştırma görevlileri, YÖK tarafından yerleştirildikleri ÖYP lisansüstü programlarına kayıt yaptırdıktan sonra, YÖK Yürütme Kurulu kararı ile 2547 sayılı Kanununun 35. maddesi uyarınca ilgili yükseköğretim kurumlarında görevlendirilirler. Ancak ÖYP kapsamında atanan ve yabancı dil puanı 65 ve üzeri olan araştırma görevlileri;

(a) Yüksek lisans eğitimlerini atandıkları yükseköğretim kurumlarında alabilirler.

(b) Doktora eğitimi için, ilgili anabilim dalının ÖYP kapsamına alınıp alınmayacağı, kuruluş tarihinden itibaren 10 yıl geçmeyen Yükseköğretim Kurumları için, YÖK Yürütme Kurulunca karar verilir. Diğer Yükseköğretim Kurumları kendi kadrolarına atanan araştırma görevlilerini YÖK Yürütme Kurulu kararı gerekmeksizin doktora eğitimine başlatabilirler. Ancak; ÖYP araştırma görevlisi olarak atanmadan önce bir başka yükseköğretim kurumunda atandığı anabilim dalına/bölüme uygun bir lisansüstü programa devam edenlerin bu lisansüstü programlara devam edip edemeyecekleri yükseköğretim kurumlarının takdirindedir.

(5) Atandığı tarihte veya yurtiçi yabancı dil eğitimi sonunda, Yabancı dil puanı 65 ve üzeri olan ÖYP araştırma görevlilerinin, iki yarıyıl içinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının belirlediği lisansüstü eğitim programlarından birine başlamamaları durumunda kadroları ile ilişkileri kesilir.

(6) ÖYP kapsamında atanmış olup, atanma tarihinden önce YÖK Yürütme Kurulunca belirlenen lisansüstü eğitim kontenjanları dışında başka bir yükseköğretim kurumu ve/veya bölümde lisansüstü eğitime başlamış araştırma görevlilerine aynı yerde lisansüstü eğitim yaptırmak isteyen yükseköğretim kurumlarının kontenjan talepleri, YÖK Yürütme Kurulunca bireysel olarak değerlendirilir.

(7) ÖYP kapsamında atanmış olup, atanma tarihinden sonra YÖK Yürütme Kurulunca belirlenen lisansüstü eğitim kontenjanları dışında başka bir yükseköğretim kurumu ve/veya bölümde

lisansüstü eğitime başlamış araştırma görevlilerine aynı yerde lisansüstü eğitim yaptırmak isteyen yükseköğretim kurumlarının kontenjan talepleri değerlendirmeye alınmaz.

(8) Öğretim üyesi yetersizliği nedeniyle açılmayan lisansüstü eğitim programlarında ÖYP kapsamında araştırma görevlisi yetiştirilmesine YÖK Yürütme Kurulunca karar verilir.

(9) Halen bir devlet yükseköğretim kurumunda lisansüstü (yüksek lisans, doktora, bütünleşik doktora) eğitimine devam eden ÖYP araştırma görevlilerinin devam ettikleri yükseköğretim kurumu/bölüm/anabilim dalı Yükseköğretim Kurulu kararı ile ilan edilen ÖYP kapsamında lisansüstü eğitim yapabilecek yükseköğretim kurumları arasında yer alıyorsa, bu anabilim dalına yerleşen araştırma görevlileri bu yükseköğretim kurumuna tahsis edilen lisansüstü eğitim kontenjanları dışında tutulur. Yükseköğretim kurumunun bu durumdaki araştırma görevlileri için kontenjan talep etmesine gerek yoktur.

(10) ÖYP kapsamında yüksek lisans eğitimini tamamlayan araştırma görevlilerinin doktora eğitimlerine bir başka yerde devam etmelerine yükseköğretim kurumunun teklifi üzerine YÖK Yürütme Kurulunca karar verilir.

(11) ÖYP Araştırma Görevlilerinin atandıkları anabilim dalında lisansüstü eğitim yapmaları esastır. Aynı bölümde olmak kaydıyla atandıkları anabilim dalı dışındaki bir anabilim dalında lisansüstü eğitim yaptırmak yükseköğretim kurumunun takdirindedir. Ancak, bölüm değişikliği yükseköğretim kurumunun teklifi ve YÖK Yürütme Kurul Kararı ile yapılabilir.

Öğrenim süresi

MADDE 8 (1) ÖYP araştırma görevlilerinin öğrenim süreleri Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirlenen normal öğrenim süreleridir. Anılan Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, ek süre ve bilimsel hazırlık boyunca ÖYP kapsamında verilen desteklerden yararlanılamaz.

(2) Bu Usul ve Esasların 6 ncı maddesi gereğince yabancı dil yeterliliği sağlamak için verilen süreler ile Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği gereğince verilen ek süreler de dâhil olmak üzere eğitim-öğretim süresi içinde çalışmalarını tamamlayamayan, ÖYP'ye devam etmek istemeyen, kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumunda görevine başlamayan veya görevine başlayıp mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeyen ÖYP araştırma görevlilerinin ilişkileri kesilerek haklarında taahhütname ve kefaletname senedi uyarınca işlem yapılır.

(3) ÖYP kapsamında atanan araştırma görevlileri, lisansüstü eğitim yaptıkları yükseköğretim kurumunun ilgili kararlarına uymakla yükümlüdür.

(4) Bu Usul ve Esaslara göre ÖYP kadrosu ile ilişik kesilmesi lisansüstü eğitimle de ilişik kesilmesi neticesini doğurmaz.

Danışman atanması ve tez izleme komitesi

MADDE 9 (1) ÖYP araştırma görevlilerine, lisansüstü öğrenim için kayıtlı oldukları enstitü tarafından bir danışman görevlendirilir. Danışman, her yarıyıl sonunda araştırma görevlisi hakkında hazırlayacağı değerlendirme raporunu enstitüye sunar. Bu raporlar düzenli olarak öğrencinin mecburi hizmet yükümlüsü olduğu yükseköğretim kurumuna gönderilir.

(2) 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca bir başka yükseköğretim kurumuna görevlendirilen ÖYP araştırma görevlileri, mecburi hizmetle yükümlü buldukları yükseköğretim kurumlarına yılda bir kez bilgilendirme amacıyla rapor sunmakla yükümlüdür.

(3) Dersleri başarı ile tamamlayarak tez aşamasına geçen ÖYP araştırma görevlileri, tez danışmanının olumlu görüşü ve YÖK Yürütme Kurulu kararı ile atandıkları yükseköğretim kurumunda tez çalışmalarını yürütebilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaynak Aktarımı, ÖYP Giderleri ve Harcamalar

Kaynak aktarımı

Madde 10 (1)2547 sayılı Kanununun 10. Maddesi uyarınca yurt içinde ve yurt dışında öğretim üyesi yetiştirilmesi amacıyla YÖK bütçesinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine kaydedilen ödenekten ÖYP çerçevesinde desteklenmesine karar verilen başvurulara ilişkin YÖK Yürütme Kurulu tarafından uygun görülen tutarlar, tahakkuk ettirmek suretiyle ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine aktarılır. ÖYP kapsamında, yükseköğretim kurumlarına aktarılan tutarların karşılığı, ilgili yükseköğretim kurumu tarafından bir yandan (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvele ödenek olarak kaydedilir. Yapılacak ödemelere ilişkin süreler ve tutarlar YÖK Yürütme Kurulu tarafından belirlenir. Kaynak aktarımı ÖYP araştırma görevlilerinin lisansüstü eğitim gördükleri yükseköğretim kurumlarına yapılır.

(2) Kaynak aktarımı yapılabilmesi için;

(a) Bir yükseköğretim kurumu adına başka bir yükseköğretim kurumunda lisansüstü eğitim yapan araştırma görevlilerinin, 2547 sayılı Kanununun 35. maddesi kapsamında görevlendirilmiş olması,

(b) ÖYP araştırma görevlisinin atandığı bölüm/anabilim dalı ile lisansüstü eğitim yaptığı bölüm/anabilim dalının aynı olması, (Yürütme Kurul Kararı ile farklı bölümde lisansüstü eğitim yapmasına izin verilenler hariç)

gerekir.

(3) ÖYP Araştırma görevlisi hangi lisansüstü eğitim programına devam ediyorsa (yüksek lisans, doktora, bütünleşik doktora) sadece devam ettiği program için ayrılan ödenek lisansüstü eğitim yaptığı yükseköğretim kurumuna aktarılır.

(4) Ortak yürütülen lisansüstü eğitim programlarında kaynak aktarımı her iki üniversiteden alınan ders kredileri dikkate alınarak yapılır.

ÖYP Giderleri

Madde 11 (1)ÖYP araştırma görevlilerinin eğitimleri süresince kullanılmak üzere Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir ÖYP araştırma görevlisi için eğitim-öğretim ve araştırma amacıyla ilgili yükseköğretim kurumuna aktarılan kaynaklar:

(a) Proje Giderleri: Lisansüstü eğitim için gerekli alımlar, temel ofis ekipmanları, sarf malzemeleri, makine-teçhizat ve hizmet alım, bakım ve onarım harcamaları (tez çalışmaları ile eğitim programı kapsamında yapılacak diğer ödemeler dahil)

(b) Seyahat Giderleri: ÖYP araştırma görevlilerinin ile bunların danışmanlarının yılda 15 günü aşmayacak şekilde yurtiçi ve yurtdışı bilimsel amaçlı toplantılara katılmaları (6245 sayılı Harcırah Kanunu uyarınca yapılan ödemeler ile ÖYP araştırma görevlisinin danışmanları için ÖYP kapsamında yapılacak diğer ödemeler dahil) için kullanılır

ÖYP kaynaklarının kullanımı

MADDE 12 (1) ÖYP kapsamında ilgili yükseköğretim kurumlarına ödenen tutarlardan yapılacak ödemelere ilişkin gider gerçekleştirme işlemleri, ÖYP Kurum Koordinasyon Birimi tarafından yerine getirilir.

Aktarma ve iade

MADDE 13 (1) ÖYP kapsamında ilgili yükseköğretim kurumlarına ödenen tutarlar her bir ÖYP araştırma görevlisi için bu Usul ve Esasların 11 inci maddesinde yer alan dağılıma uygun olarak

harcandır. Amacı doğrultusunda kullanılmayacağı anlaşılan tutarlar arasında ve diğer gider kalemlerinden bu gider kalemlerine aktarma yapılamaz. Bu kapsamda yükseköğretim kurumlarına aktarılan tutarlardan, kullanılmayanlar, YÖK'ün ilgili hesaplarına iade edilir.

Harcama belgeleri ve muhafazası

Madde 14 (1) ÖYP kapsamında yapılan harcamaların belgelendirilmesinde Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümleri uygulanır. ÖYP faaliyetleri ile ilgili her türlü işlem ve harcamalara ilişkin belgelerin nüshaları, ilgili yükseköğretim kurumu ÖYP Kurum Koordinasyon Birimlerinde genel hükümlere göre muhafaza edilir ve denetime hazır halde bulundurulur.

Sorumluluk

MADDE 15 (1) Yükseköğretim kurumları, bu Esas ve Usuller ile kendilerine verilen görevlerin mevzuata uygun olarak ve etkin bir şekilde yürütülmesinden ve YÖK'e gerekli bilgi akışının sağlanmasından sorumludur.

Denetim

MADDE 16 (1) Bu Esas ve Usuller kapsamında yapılan harcamalar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre denetlenir. ÖYP'nin uygulanmasına ilişkin olarak yükseköğretim kurumunca yapılan iç denetim sonucunda bu Esas ve Usullere aykırılık teşkil eden bir hususun tespiti halinde, bu durum ilgili yükseköğretim kurumu tarafından YÖK' e iletilir. ÖYP'nin yükseköğretim kurumlarındaki uygulamaları gerek görülmesi halinde ayrıca YÖK tarafından denetlenebilir.

(2) Bu Esas ve Usuller kapsamında yapılan harcamalar Sayıştay denetimine tabidir.

Çeşitli Hükümler

MADDE 17 (1) 2010 yılından önce ÖYP'ye dahil olan araştırma görevlilerine YÖK tarafından kaynak aktarımı yapılmaz.

Yürürlük

MADDE 18 (1) Bu Esas ve Usuller, kabulü tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 Bu Esas ve Usulleri Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.